

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, dnia 9. kwietnia. C. k. dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała w prowizorycznym charakterze następujących urzędników: Rachunkowego oficyała przy urzędzie podatkowym Karola Pertaka urzędowym oficyałem III. klasy do rachunkowych urzędów pomocniczych; urzędowych asystentów Michała Koniuszeckiego i Jana Dewechy urzędowymi oficyałami V. klasy do c. k. kas; respicyenta finansowej straży Franciszka Wegemanna urzędowym oficyałem V. klasy do wykonujących urzędów podatku dochodowego, nareszcie kancelaryjnego asystenta Felixa Wagnera, oraz urzędowych praktykantów Bazylego Starosolskiego, Mikołaja Hryniasiewicza i Fridolina Nahlika urzędowymi asystentami V. klasy.

Sprawy krajowe.

(Patent względem nowej waluty austryackiej. — Buchhalteryja i władze kontroli galicyjskiej. — Używanie herbów krajowych i rządowych zabronione. — Przepisy względem handlu drzewem.)

Wiedeń, 1. maja. Dzisiejsza gazeta wiedeńska ogłasza cesarski patent z 27. kwietnia r. b. względem uregulowania stosunków monetarnych i zastosowania nowej waluty austryackiej do zobowiązań wyływających z prawa. (Treść patentu podamy w następujących numerach).

— Na przedstawienie najwyższej władzy kontroli raczył Jego ces. kr. Apostolska. Mość rezolucyja z dnia 23go grudnia 1857 postanowić, ażeby w Galicyi, składającej się teraz z trzech oddzielnych okręgów administracyjnych, zaprowadzone były w każdym z tych okręgów buchhalteryje rządowe, czyli władze kontroli, a to we Lwowie, w Krakowie i w Czerniowcach z tem ostrzeżeniem, że buchhalteryja Czerniowiecka składać ma z lwowską jeden etat konkretny. Krakowska zaś odtąd przestaje być prowizoryczną.

Ponieważ uważano, że niektóre prywatne towarzystwa używają bez upoważnienia c. k. orła państwa albo krajowego herbu, zatem c. k. ministeryum spraw wewnętrznych upomina, że użycie pieczęci cesarskiego herbu albo orła państwa albo krajowego herbu zawisło od najwyższego zezwolenia, albo na mocy osobnego prawa.

Zabrania się przeto nieupoważnionym używać podobnych pieczęci, a ci, którzy wbrew temu postępować będą, ulegną rozporządzeniu z dnia 20. kwietnia 1854 roku, a w lombardo-weneckiem królestwie rozporządzeniu z dnia 25. kwietnia 1854 roku.

Wykaz stanu

austryackiego banku narodowego na dniu 27. kwietnia 1858.

Stan czynny. złr. kr.

Moneta brzęcząca i sztaby złote	96,675.746	58 ² / ₄
Pozyczka Hamburgska w sztabach srebrnych:		
Przednia koloń. grzywna	361.479	15
12 ¹ / ₂ gr. a złr. 20	7,229.599	31
Eskomptowane efekta, przypadłe	103,905.346	29 ² / ₄
między 5 i 92 dniami	46,405.833	30 ³ / ₄
detto w Pradze 3,370.074r. 16k.		
Eskomt. w Bernie 2,231.605r. 40k.		
detto w Peszcie 2,457.876r. 39k.		
dt. w Tryeście 1,400.000r. —k.)		
2,987.485r. 37k.)	4,387.485	37k.
detto we Lwowie 847.491r. 53k.		
detto w Gradcu 999.992r. 23k.		
detto w Linzu 648.522r. 40k.		
detto w Olomuńcu 822.299r. 14k.		
detto w Opawie 499.232r. 16k.		
detto w Kronsztad. 999.768r. 14k.		
detto w Klagenfurc. 327.572r. 33k.		
detto w Krakowie 182.734r. 39k.		
detto w Lublanie 396.965r. 43k.		

Eskomt. w Fiumie 729.320r. 58k.				
dtto w Debreczyn. 361.413r. 44k.				
detto w Temesw. 448.998r. 4k.	złr.	kr.	złr.	kr.
detto w Reichenberg. 427.538r. 27k.				
detto w Inspruku 155.075r. —k.	20,293.968	—	66,699.801	30 ³ / ₄

Zaliczki na deponowane według statutów krajowe obligacye spłacalne najdalej za 90 dni	70,296.900	—
detto w filialnych zakładach pożyczkowych	10,859.100	—
Pozyczka na hipoteki	20,061.587	37
detto od państwa gwarantowana	1,043.800	—
Fundowany dług państwa na spłacenie pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:		
a) po 4% uprocentowany 25,266.263r. 59 ¹ / ₄ k.		
b) nieuprocentowany	27,221.890r. 19 ¹ / ₄ k.	52,488.154 18 ² / ₄
Uregulowany konwencyą z 18. października 1855 dług hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedania	155,000.000r. — k.	
Z tego przychodami z dóbr zmniejszono	6,800.000r. — k.	148,200.000 —

Stan funduszu rezerwowego w oblig.	złr.	kr.
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych	10,361.558	31
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów	1,117.122	16
	19,400.827	26

Stan bierny.

Obieg banknotów	złr.	kr.
Listy zastawne w obiegu	504,434.198	8 ³ / ₄
Fundusz rezerwy	376,406.573	—
Fundusz pensyi	10,453.700	—
	10,361.588	17 ³ / ₄
	1,109.906	34
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się spłacić asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	2,917.830	17
Fundusz bankowy	103,184.600	—
Suma	504,434.198	8 ³ / ₄

— Z rozporządzenia wysokiego c. k. ministeryum finansów z d. 14. kwietnia b. r. wyszły za porozumieniem się z ministeryum handlu, z dniem 1. maja bieżącego roku następujące względem handlu drzewem przepisy: Przywóz i wywóz zwyczajnego europejskiego surowego drzewa na opał i budowie wzdłuż granicy ku Turcyi włącznie z naddunajskimi księstwami, o ile w ogóle podpada opłacie cła, ma być także i przy lądowym transporcie pod opłatę cła podciągnięty a to według pozycyi a) i b) celnej taryfy z dnia 5go grudnia 1853 roku zatem uwaga 3, do oddziału taryfy 29, względem obrotu przez granice ku Turcyi zostaje zniesiona.

Ameryka.

(Pułki ochotnicze. — Czynności w izbach. — Doniesienia z południowej Ameryki.)

Nowy York, 14. kwietnia. Nowem głosowaniem izby reprezentantów w Waszyngtonie dnia 10go, na którym izba cofnęła swoje dniem wprzód uchwalone odmówienie kredytu na wystawienie korpusu ochotników na Mormonów, nabrał rząd nowej otuchy i odwołał swą uchwałę wejścia z Mormonami w układy. — Senat Stanów zjednoczonych zgadza się, ażeby bil względem Kanzas przesłać pod rozpoznanie członków senatu i izby reprezentantów zebranych na konferencyę. — Dnia 12go zaszła znówu w izbie reprezentantów bójka między członkami izby. Bili się dwaj reprezentanci północnej Karoliny, Craige i Helper; Helpera przyaresztowała izba. — Zawarty między Stanami zjednoczonymi i Nową Granadą traktat został ratyfikowany w Bogota.

Montevideo. Listy z Montevideo zawierają bliższe szczegóły względem stracenia tych, którzy w walce pod Quinteros wpadli w ręce wojska rządowego. Stracono dwóch jenerałów, Cesara Diaz i Freire, dwóch pułkowników, Tajos i Caballero, 25 oficerów i 150 szeregowców. Prezydent Pereira starał się przed izbą tem usprawiedliwić tę surowość, że ją nakazywały względy państwa i interes kraju. Izba nadała mu tytuł „Wielkiego Obywatela“.

Vera-Cruz, 7. kwietnia. Przy zdobyciu Guadalaxy zabrał jenerał Osollo wszystkich członków rządu Juareza w niewolę.

Hiszpania.

Ministerium broniło dnia 24go w senacie wniosek do ustawy względem publicznych honorów, jakie mają być okazywane ludziom znakomitym i w kraju zasłużonym.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Demonstracje za Bernardem. — Posiedzenia z parlamentu z dnia 26. kwietnia.)

Londyn, 28. kwietnia. Dziś była recepcja u dworu i Królowa przyjmowała bardzo wiele osób.

— Jak donoszą dzienniki angielskie niezbywa na usiłowaniach, nadać uwolnieniu Bernarda cechę publicznej opinii, i sędziów przysięgłych, którzy ten sąd wydali, równie jak obrońców oskarżonego zrobić przedmiotem demonstracji. Pewien komitet porobił wszelkie przygotowania, aby 12 przysięgłym i obrońcom Bernarda wyprawić publiczną ucztę. Gdy jednak zapytali przysięgłych, czy zechcą przyjąć wyprawienie uczyty na ich cześć, przysięgli zrobili naradę i postanowili jednogłośnie nieprzyjąć tej owacy. Podobne demonstracyjne usiłowanie niepowiodło się także przedwczoraj w kawiarni Chantant w Leicester-Square.

— Na przedwczorajszym posiedzeniu Izby niższej wniósł p. *D'Israeli*, aby w przyszły piątek ukonstytuowała się Izba w komitet dla spraw indyjskich, bo w tym dniu chciałby przedłożyć swe rezolucje indyjskie. W swej przemowie usprawiedliwia kanclerz skarbu postępowanie rządu. Prawda, że większa część członków dzisiejszego gabinetu sprzeciwiała się dawniej wniesieniu indyjskiego bilu, lecz kiedy większość parlamentu oświadczyła się w duchu przeciwnym, należało przeto i nowemu ministerium uleść woli zgromadzenia. Zaproponowano dotychczas trzy odmienne metody rządu indyjskiego. Pierwszy wniosek wyszedł z koła takzwanych przyjaźniół uproszczania. Według nich miał jeden z sekretarzy stanu z dostatecznym orszakiem podsekretarzy, pisarzy i t. p. rządzić Indjami jak każdą inną kolonią. Lecz chcąc rządzić Indjami potrzeba rozległych wiadomości miejscowych i wytrawnego doświadczenia, czem nie każdy z mianowanych ministrów może się poszczycić. W taki sposób stałby się tylko jeneralny gubernator samowładnym despotą kolonii. Drugi wniosek, przedłożony zgromadzeniu za rządów lorda Palmerstona, zbliża się poniekąd do pierwszego na despotyzmie opartego planu, już to że za szczupłą miałaby być liczba radców, już że wszystkich członków rady miała mianować korona. Trzeci wniosek wyszedł od mowy samego. Zarzucano mu, że za nadto skomplikowany. Mowca mniema, że wszystkie niemal instytucje angielskie musiały w pierwszych początkach wydać się za nadto skomplikowane, a przecież utrzymały się kilka stuleci w nieprzerwanym wykonaniu. Jeśli Izba oświadczyła się za osobną radą indyjską, jak się to rzeczywiście stało, to rada taka musiała oczywiście łączyć wszystkie te zwioty i zdolności, jakie posiada dotychczasowe dyrektoryum, a nadto powinna być dość liczną, aby podołać nawałom indyjskich spraw administracyjnych. Nie mogła też składać się wyłącznie z samych sług korony. Co bowiem zapewniło parlamentowi tak szczytne w świecie stanowisko i znaczenie jak nie to, że stał się prawdziwym zgromadzeniem reprezentacyjnym i obok spraw państwa zastępuje także widoki pojedynczych klas ludności. W tym samym duchu broni mowca podniesionej w bilu zasady wyborczej, dowodząc że najsluszej należało się prawo wyboru wielkim miastom fabrycznym i portowym, które stojąc w bezpośrednich z Indjami stosunkach handlowych, pragną tem samem rozwoju kolonii i podniosły pierwszy głos za reformą tamtejszego rządu. Wszystkie inne kwestye mają tylko pomniejsze znaczenie uboczne. Wszystko zawisło właściwie od Izby radnej, a jeśli na nią należyte nie zwróci się uwagi, to lepiej pozostawić niezmiennie dotychczasowy rząd kompanii.

Lord *Palmerston* odzywa się, że sądząc z przemowy kanclerza skarbu, należałoby myśleć, że szanowny mowca chce wskrzesić na nowo swój zgasty bil indyjski, bo o rezolucjach napomknął za ledwie mimochodem. Kanclerz skarbu zdaje się zresztą dotychczas jeszcze niezgodnym sam z sobą. Poświęcił naprzód zupełnie swój bil i obrat drogę rezolucji, potem oświadczył dwukrotnie, że bil tylko zawieszony i dopiero gdy szanowny członek za City londyńską, lord *John Russel*, z większą natarł stanowczością spoczął bil na nowo w grobie. Dziś zdawałoby się nawrotnie, że p. *D'Israeli* pasuje się sam z sobą, czy pochowany bil nie należałoby znowu wskrzesić do życia. O tem nie może być jednak ani mowy. W dalszym toku gani lord *Palmerston* szczególniejsze zastosowanie zasady wyborczej do utworzenia władzy wykonawczej, co w rażący sposób sprzeciwia się odpowiedzialności indyjskiego sekretarza stanu. Ośmnastu radców stanowiłoby zresztą bardzo ociążałą korporację i nie przyspieszyło w niczem biegu spraw. Nowa rada miała być w rzeczywistości tylko Izba doradcza, nie zaś kontrolująca. P. *Gladstone* mniema, że cała sprawa stanęła znowu na tem samym stanowisku z jakiego wyszła. Zawczasem zamierza bowiem parlament przeprowadzić reformę rządu indyjskiego. Pokazuje się też, że w tej sprawie Izba ma do postępowania naprzód cofa się raczej wstecz. Zaden z przedłożonych bilów nie zawiera zwiotów, któreby choć w połowie odpowiadały dotychczasowemu dyrektoryum. Mowca wierzy w zdolność i siłę parlamentu, aby obronić Anglię, lecz wątpi, aby Izba mogła dostatecznie zajmować się Indjami i czuwać nad całą administracją finansową i polityką wojenną rozległych kolonii. Protestuje zatem zarówno przeciw pierwszemu i drugiemu

bilowi jakoteż przeciw rezolucjom i nie zgadza się, aby Izba konstytuowała się w komitet, bo z góry już nie spodziewa się żadnych korzyści z obrad w tej sprawie. Pan *Gregory* chce wnieść propozycję, aby Izba uznała rezolucje za niestosowne i nieodpowiedne celowi. Lord *John Russel* sprzeciwia się wniesieniu podobnej poprawki, bo nie zapowiedziano ją naprzód, jak przykazuje obyczaj. Oddać rząd indyjski w ręce korony uchwaliła Izba po długiej i wytrawnej debacie, to też i odwołanie tej rezolucji musiałyby poprzedzać dłuższe dyskusje. Mowca ubolewałby srodze nad podobnym postanowieniem. Po upływie jednego roku zatarłoby się dzisiejsze zajęcie dla spraw indyjskich i wszystko zostałoby po dawnemu. Wchodząc w niektóre szczegóły, oświadcza się mowca za Izba radną z radcami, mianowanemi z ramienia korony.

Prezydent indyjskiej kontroli p. *Ross Mangles* popiera zdanie mowcy, przenosi jednak zaprojektowaną obecnie Izbę radną nad radę lorda Palmerstona, bo u tamtej ograniczałoby się wszystko na samych pozorach. Po długich dalszych mniej ważnych dyskusjach cofnął wreszcie pan *Gregory* swój wniosek a Izba przychyliła się bez głosowania do propozycji kanclerza skarbu.

Francya.

(Nowiny dworu. — Obóz pod Chalons. — Ratyfikacja granic turecko rosyjskich. — Ciało prawodawcze. — Lord Cowley powrócił. — Wybory paryskie. — Oświadczenie w sprawie Bernada.)

Paryż, 28. kwietnia. Dwór uda się 22. maja do Fontainebleau, gdzie zjadą także Królowa holenderska i księżę wirttembergski, spodziewani w Paryżu do 12. maja. Ich Mość Cesarstwo zabawią dłuższy czas w Fontainebleau. Mają i tam nastąpić niejakie zmiany, i bibliotekarz zamkowy, pan *Champolion-Figeas*, otrzymał polecenie, napisać historję zamku Fontainebleau, podobnie jak bibliotekarz Cesarzowy, pan *Saint-Albin*, pisał niedawno historję zamku *Saint-Cloud*.

— Roboty około restauracji obozu pod Chalons mają rozpocząć się wkrótce, i wczoraj odeszła już druga kompania robotnicza z Vincennes do obozu.

— Dziś nastąpiła w ministerium spraw zagranicznych, pod prezydencją hrabi *Walewskiego* wymiana dokumentów w sprawie regulacji turecko-rosyjskich granic w Azji, i to w obecności reprezentantów wszystkich mocarstw, które podpisały traktat paryski.

— Ciało prawodawcze zostało odroczone do 8. maja. Nowoobrani deputowani zajmą jeszcze w ciągu tej sesji swoje miejsca w Izbie i otrzymają miesięczną gażę. Jutro ma być urzędownie ogłoszony rezultat wyborów paryskich na ratuszu.

— Lord *Cowley* powrócił tu z Londynu, a pan *Baudin*, pełnomocny minister francuski w Kassel, odjechał ztąd wczoraj na swoją posadę.

— Jak już wiadomo z depeszy telegraficznej odnieśli zwycięstwo przy wyborach kandydat rządu, jeneral *Perrot* i kandydat opozycji *Jules Favre*. Trzeci wybór pozostał jeszcze nierozstrzygnięty, gdyż kandydat *Eck* otrzymał tylko względną większość 184 głosów nad swoim współzawodnikiem p. *Picard*, a reszta głosów przypadła innym kandydatom. Według ustawy rozstrzyga pierwszy wybór tylko wtenczas, jeśli kandydat otrzymał przynajmniej czwartą część głosów wszystkich zapisanych wyborców, a połowę rzeczywście oddanych głosów. Rząd odniósł przeto potęg zwycięstwa w jednym z tych obwodów, gdzie lata zeszłego utrzymał się kandydaci opozycji. Tymczasem okazuje się to z samych już cyfer w depeszy, że zwycięstwo to przypisać należy głównie niegłosowaniu bardzo wielu wyborców. Porównawszy cyfry głosowania z 22go czerwca r. z., tedy głosowało wówczas w trzech odnoszących się okręgach 81.282 wyborców, a tą razą tylko 56.354, zaczem o 24.928 mniej. Mianowicie zaś otrzymali wówczas kandydaci opozycji 41.300 głosów, a tą razą tylko 27.303, tak że różnica wynosi 13.997 głosów. Z tego rząd nietylko że nie niepozyskał, lecz nadto i kandydaci jego otrzymali miasto 39.982 głosów wówczas im przypadłych, teraz tylko 29.051, zaczem ubyto mu również 10.931 głosów. Łatwo wytłómaczyć, dlaczego wielu ze stronnictwa opozycyjnego nie przyszło głosować. Lecz że z rządowych wyborców nie stawilo się tą razą 11.000, to zasługuje już na ściślejszą rozważę, a zmiana w stosunkach wyborowych właściwie ztąd wynika, że z dawniejszych wyborców opozycyjnych jeszcze o 3000 więcej ubyto, niż z dawniejszych rządowych. To właśnie wystarczyło, by niewielka większość 1418 głosów, jakie opozycja zeszłego czerwca otrzymała, zamieniła się tą razą w większość rządową, składającą się z 1748 głosów. Jak wiadomo, utrzymał się wówczas *Cavaignac* także i podczas drugich wyborów, gdy tymczasem teraz otrzymali się pp. *Picard* i *Eck* w równowadze głosów.

— Gazeta kolońska wspomina o depeszy hrabi *Walewskiego* do marszałka *Pelissiera*, w której odpowiadając na oświadczenie prokuratora jeneralnego względem wstrzymania trybu sądowego przeciw *Szymonowi Bernard*, donosi dla uwiadomienia rządu angielskiego, że Cesarz i ministrowie jego w uwolnieniu Bernarda nie widzą żadnej obrazy dla Francji, lecz tylko czynność instytucji niezawisłej od J. M. Królowej.

Włochy.

(Uchwały w ustawie prasy.)

Turyń, 26. kwietnia. Izba druga wotowała na posiedzeniu z 24. kwietnia, pierwszy artykuł ustawy druku w składzie, jaki za-

proponowała mniejszość komisji a przyjęli ministrowie. Oto treść tego:

„Spisek na życie szefa zagranicznego rządu, udowodniony czynami, przygotowującymi dopełnienie zbrodni, ma być karany więzieniem. Oprócz tego mogą być winowajcy oddani jeszcze na 5 lat pod dozór policyjny.“

Niemce.

(Nowiny dworu. — Obrząd ślubny księżniczki Stefanii. — Zamknięcie sejm w Berlinie. — Konferencye prawa morskiego.)

Berlin, 29. kwietnia. W kościele ś. Jadwigi odprawił się dziś przez prokurację uroczysty obrząd ślubny J. M. księżniczki Stefanii Hohenzollern-Sigmaringkiej z J. M. Królem portugalskim Dom Pedrem V., przyczem dziedziczny książę Leopold Hohenzollern Sigmaringski, brat oblubienicy, zastępował miejsce królewskiego narzeczonego. J. M. Król raczył postanowić, aby uroczystości weselne odbywały się na dworze królewskim, z królewskim przepychem i wspaniałością tudzież aby wszyscy dostojni członkowie rodziny monarszej znajdowali się na ślubie.

— Mowa, którą prezydent ministrów, baron Manteuffell, zamknął na dniu 27. kwietnia obie izby sejm pruskiego, jest dosłownie następująca:

„Dostojni, szlachetni i szanowni panowie obudwu izb sejmowych!

„Wasze obrady na tegorocznej sesji skończyły się. Wnioski, przedłożone Wam ze strony rządu brałiscie panowie pod ścisłą rozważę, i wszystkie prawie zostały w pożądanym sposobie załatwione. Dzięki przyzwoleniu środków pieniężnych na budowę kolei żelaznej z Królewca na Insterburg i Gumbinnen dla połączenia z siecią rosyjskich kolei żelaznych można będzie już teraz ukończyć komunikację kolei aż do wschodniej granicy monarchii. Po tem uzupełnieniu kolei wschodniej można spodziewać się ożywczego wpływu szczególnie na handel i produkcję prowincyi pruskiej.

Potwierdzając zawarty z rządem perskim traktat przyjaźni i handlu, jako też traktat handlowy i nawigacyjny z federacją argentyńską, pochwaliliście panowie usiłowanie rządu, by handlowi niemieckiemu zapewnić także w odległych i zamorskich krajach potrzebną ochronę i dalsze przywileje.

Również potwierdziliście panowie umowę z innymi rządami niemieckiego związku celnego względem opodatkowania cukru z buraków i oceniając zagranicznych cukrów i syropów, a tem samem uznaliście zarówno prawo jak i potrzebę, podwyższyć podatek cukru burakowego tak dla dobra konsumentów jako też na korzyść dochodów państwa.

Wnioski względem zamknięcia czynności banków rentowych zostały równie jak i regulacja opravstwa w pożądanym sposobie załatwione.

Rozporządzenie względem zawieszenia ograniczeń stopy procentowej potwierdziliście panowie także ze względu na naglące stosunki, które usprawiedliwiają tę uchwałę. Stan budżetu państwa był we wszystkich swoich częściach przedmiotem najdokładniejszej rozważki Waszej. Dlatego też przyzwoliliście bez uszczerbku sumy, jakie zaproponował rząd stosownie do potrzeb administracji.

Z zamknięciem Waszej tegorocznej sesji skończył się także czwarty peryod prawodawstwa. Rzućmy okiem na ten okres czasu, a wypadnie nam szczerze dziękować za opiekę i błogosławieństwa, jakich z łaski Boga doznawała nasza ojczyzna pod ojcowskim rządem Jego Mości Króla. Groźne niebezpieczeństwa wojny usuwała Opatrzność od naszych granic, i widocznie wzmożła się pomysłność publiczna pomimo przeszkód, jakie zgotować musiała kilkuletnia, teraz po największej części uchylona już drożyzna, i niespodziewana stagnacja handlu zagranicznego.

Tak więc działając z wzajemnem zaufaniem i wspierając się w chwilach krytycznych, przyczyniły się wielce rząd i reprezentacja kraju do wzmocnienia i zjednoczenia naszej ojczyzny.

A jeżeli te spostrzeżenia zakłóca dziś jeszcze smutek, wywołany trwającym dotąd cierpieniem Jego królewskiej Mości, to przecież możemy już teraz żywić miłą nadzieję, że przy postępującem z wolna polepszeniu zdrowia będzie mógł najmiłościwszy Monarcha nasz za łaską Boga po zupełnem wyzdrowieniu objąć na powrót rządy kraju z uszczęśliwieniem wszystkich wiernych poddanych swoich.

Ależ zarazem wypada nam także podzielać szczerze wdzięczność, jaką sam Król Jegomość wyrazić raczył Jego królewicz. Mości księciu Prus za gotowość i poświęcenie, z jakimi objął zastępstwo monarchy i utrzymywał dotąd bez najmniejszej przerwy ster rządu dla zbawienia kraju.

Moi panowie, wracając teraz do rodzinnych siedzib Waszych, nieprzestaniecie pewno błagać Wszechmocnego o łaskę i opiekę dla dobra naszego drogiego Króla i ukochanej ojczyzny, i w tem uczuciu trwać będzie i nadal nierozzerwany węzeł pomiędzy nami.

Z najwyższego rozkazu Jego król. Mości ogłaszam niniejszem posiedzenie obudwu izb sejmowych zamkniętem na rok bieżący.“

Hamburg, 26. kwietnia. Dziś przed południem otworzono posiedzenie konferencyi prawa morskiego tem, że prezydent senatu, burmistrz Binder serdeczną przemową, na którą w równy sposób odpowiedział prezydent Raule, oddawał wyznaczony na to piękny lokal w domu Wexa przy ulicy Damthor. Z Wiednia byli obecni: prezydent Raule z Wiednia, radca wyższego sądu krajowego Benoni z Tryestu, i radca kamery Sartorio z Tryestu.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Sieć kolei żelaznych.)

W państwie, którego rozległe kraje zajmują siódmą część ziemi, a ludność czternastą część mieszkańców całej ziemi, ważną są rzeczą kolej żelazna, nie tylko ze względu na handel ale ze oraz służy za środek korzystania ze źródeł pomocniczych. Następujący przegląd zbudowanych i zaprojektowanych kolei żelaznych może posłużyć do zorientowania się; gotowych żelaznych kolei posiada Rosya 1000 wiorst a mianowicie: żelazna kolej zwana „kolej Mikołaja“ z Warszawy do Krakowa; kolej na szynach z Carskiego Siola i Peterhofu do Moskwy. Koncesye zaś są wydane: 1) Rosyjskiemu towarzystwu kolei żelaznej, główna sieć z Moskwy do Teodozyi i Niżnego Nowogrodu; z Kurska do Libawy, z Petersburga do Warszawy i z Warszawy do pruskich granic, razem 4000 wiorst. 2) Komitetowi bursy z Rygi, — z Dynaburgu do Rygi 210 wiorst. Z tych są w budowie koleje żelazne z Petersburga do Warszawy, na wiosnę zaś rozpoczął się budowa kolei z Niżnego-grodu i Teodozyi. Przedłożone plany kolei żelaznych, które mają budować także prywatne towarzystwa, są: 1) Z Moskwy na Kołomnę i Riazan do Saratowa; 2) z Orelu na Kijów i Braclaw do Odessy i z Braclawia do Brodów; 3) z Rybińska do stacyi Błagów na kolej Mikołaja; 4) z Odessy do stacyi Makatów; 5) z Rygi do Mitawy; 6) z zatoki Dubowa na Wołdze do Kołaczewa nad Donem. Ogólna rozległość tej przestrzeni wynosi 3000 wiorst. Spodziewają się projektów kolei żelaznych: 1) W gubernii Wiatka na połączenie rzek Wiatka i Wyczegda; 2) W gubernii astrachańskiej na połączenie słonego jeziora Elton z Wołgą. Prócz tego zlecono inżynierom wyrobić plan technicznego projektu na wykonanie budowy kolei żelaznej na przestrzeni z Moskwy na Kołomnę Riazan, Tambów do Saratowa; budowa ma rozpocząć się w 1859 roku. Kapitał budowy około 45.000.000 rubli srebrnych dostarczy w połowie belgijski przedsiębiorca budowy, a w połowie właściciele dóbr z Tambowa i Saratowa.

Księstwa Naddunajskie.

(Regulacja Suliny.)

Roboty około regulacji Suliny będą podjęte z początkiem maja z wszelką sprężystością, a to według projektu angielskiego nadinżyniera Hartley; będzie obudowane północne i południowe wybrzeże i tym sposobem uzyska się kanał na morzu szerokości ujścia Suliny. Wybrzeża te będą złożone z drewnianych kamieniami napełnionych skrzyń, połączonych z sobą palami.

Turcya.

(Bandy zbójckie. — Wiadomości bieżące. — Uległość Szejków Arabskich. — Rządy Omera Baszy. — Spory i kłutnie o kalendarz.)

Podczas gdy w Mostarze, według doniesienia dziennika *Oss. Dalmato* z 17. kwietnia, nie słychać wcale o wypadkach wojennych i obydwie partye zajmują dawne stanowiska, zamienit się dezorganizowany orszak Vukalowicza według wszelkiego podobieństwa w bandę zbójcką. Liczne tłumy przeciągają po lesie między Bilcem i Trebinją. Drugi również liczny hufiec rozciągnął swe podjazdy aż do Newsynie i zabrał dziesięć koni objuczonych żywnością dla tureckiego wojska. Delarue zostający w służbie księcia Daniły przybył dnia 15. na Metkowiec do Mostaru i miał z turekimi baszami i przybyłymi z Serajewa francuskimi i angielskimi konsulami kilka konferencyi. Pan Delarue odjedzie, jak słychać, wkrótce na Raguzę do Montenegro.

— Według wiadomości z Damasku z dnia 31. marca odniosły wojska Omera Baszy świetne zwycięstwo nad zbuntowanymi Arabami; zabrali im 1500 wielbłądów i inne trzody, które Omer Basza natychmiast sprzedać kazał przez publiczną licytację, a pieniądze złożył w kasie państwa. To zwycięstwo spowodowało kilku znakomitszych Szejków udać się do Bagdadu i oświadczyć swoją uległość. Parostatek „Suez“ należący do tureckiego towarzystwa parowej żeglugi „Medzidzie“ rozbił się dnia 4. b. m. pod Jaffą. Z 50 podróżnych utonęło 20, między tymi kilku Europejczyków.

— Kupcy, którzy przy zrabowaniu wielkiej z Damaszku do Mekki puszcza udającej się karawany utracili swe majątki, prosili rządu o wynagrodzenie, ale Omer Basza dał im tylko słabą pociechę. Kupcy iż nieusłuchali przestrogi puszczać się wprawdzie dłuższą ale bezpieczniejszą drogą na Mezopotamię, rząd zatem nie jest odpowiedzialny za wyrządzone im szkody; zresztą, poszkodowanym pozostawia się wolność udać się w drodze łaski do wysokiej Porty; a Omer Basza poprze ich sprawę.

— Kwestya o zaprowadzeniu nowego kalendarza wywołała w wiosce Seidneja pod Damasakiem nanowo krwawe przeprawy i kilku nieunickich Greków napadło skrytobójczo na jednego katolickiego kapłana i młodego Greka i zbili ich okropnie, iż byli za nowym stylem. Młody Grek umarł z ran nożem zadanych.

A z y a.

(Telegram z Chin i z Indyi.)

Z **Marsylii** telegrafują pod dniem 27go kwietnia: Z Hongkongu piszą pod dniem 15. marca: „Prowizoryczny chiński gubernator Kantonu wydał proklamację, w której zapowiada przybycie nowego, z woli Cesarza mianowanego następcy. Wzywa Chińczyków spokojnie oczekiwać rozkazów pana swego, i żyć z cudzoziemcami po bratersku. Panowie Coutades i Oliphant zostali wysłani do Su-Czu dla układania się. Mają z sobą listy rosyjskiego i amerykańskiego naczelnego wodza.“ Dziennik „Overland Register“

utrzymuje, że najlepszym pośrednikiem byłby wódz postępujący z silną armią w głąb kraju. Lord Elgin zwiedził w swej wycieczce na północ miasto Swato, gdzie wielu handlem opium trudniących się Anglików werbowano Kuliów. Listy z Kalkuty sięgają po dzień 22. marca. Wzmagające się upały sprowadziły rozmaite słabości. Papiery wschodnio-indyjskiej kompanii stały 18 procent poniżej pari. Luknow był po części spustoszony i opuszczony.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 1. maja. Podług najnowszych wiadomości z Hercegowiny naliczone w ostatniej potyczce pod Zaraguszą 140 poległych i raniomych. Hussein Basza i inni Baszowie odeszli 29. kwietnia z całym wojskiem, z działami i amunicją do Bilechii (o 6 mil w północno-wschodnim kierunku od Trebinii); także Ethem Basza udał się w tym kierunku.

Paryż, 30. kwietnia. Dziennik *Independance belge* został zakazany we Francji na cały miesiąc.

Turyń, 30. kwietnia. Jak słyhać, ma być gwardya narodowa w Alessandryi wkrótce rozwiązana. — Przy głosowaniu nad ustawą Deforesty zostały poprawki lewej strony odrzucone, a trzeci artykuł względem zmodyfikowania sądu przysięgłych przyjęto.

Frankfurt, 30. kwietnia. Wydział holsztyński zdawał sprawę na wczorajszym posiedzeniu sejmku związkowego; głosowanie nastąpi za 3 tygodnie.

Alexandrya, 26. kwietnia. (Urzędowa poczta zamorska). Korpus sir Collin Campbella wyruszył 24. na Bareilly, a inny oddział na Azimghur. Generał Rose zdobył 2. kwietnia Tharsi. Z armii obłężniczej zginęło 1500 ludzi, a uciekająca załoga straciła 3000 ludzi. Jeden z oddziałów angielskich został zniesiony w Azimghur. W okolicy miasta Benares powstały zaburzenia. Prowincye północne rozbrojono bez oporu.

Wiadomości handlowe.

Przemysł, 18go kwietnia. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszej połowie b. m. na targach w obwodzie przemyskim w przecięciu męcz pszenicy po 2r.21kr.; żyta 1r.21kr., jęczmienia 1r.13kr.; owsa 1r.2kr.; hreczki 1r.39kr.; ziemniaków 43kr. Cetrar siana kosztował 54kr.; wełny 110r.; nasienia koniczu 17r.55kr. Sąg drzewa twardego 7r.47kr., miękkiego 5r.53kr. Za funt mięsa wołowego płacono 5³/₄kr. i za mas okowity 31kr. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 3. maja.

		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	48
Dukat cesarski	" "	4	46	4	51
Półimperyal zł. rosyjski	" "	8	17	8	21
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	36	1	37
Talar pruski	" "	1	33	1	34
Polski kurant i pięciopolówka	" "	1	10	1	11
Galic. listy zastawne za 100 złr.	" "	79	12	79	36
Galic. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	78	30	79	3
5% Pożyczka narodowa	" "	83	24	84	3

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 3. maja.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	—	—
" sprzedał " " 100 po	80	—
" dawał " " za 100	79	30
" żądał " " za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	1	21 ³ / ₄

KRONIKA.

Targowy urząd królewskiego miasta Lwowa skarał następujące partye w czasie od dnia 16 do ostatniego kwietnia b. r. po części aresztem, lub karą pieniężną a po części konfiskatą podejrzanych przedmiotów.

1. Za przestępstwo taryfy niesłusznem doważaniem kości do mięsa dwóch tutejszych rzeźników i jednego starozakonnego rzeźnika.
2. Za sprzedaż niezbieganego mleka zamiast śmietanki jedną partyę ze Lwowa, jedną z Sygniówki, jedną z Krzywczyc, a za sprzedaż wodą rozpuszczonego mleka 1 partyę z Lesienic, 2 z Krzywczyc i 1 z Kulparkowa.
3. Za dowóz i sprzedaż jedenastu ćwiartek zepsutego mięsa, skarał rząd I. H. z Rozwadowa, a mięso pokawałkowano i niegaszonym wapnem posypano i zakopano
4. Za sprzedaż nadętej cielęciny trzech tutejszych starozakonnnych rzeźników, trzech handlarzy drobniejszem bydłem i 3 handlarzy z Gródka.
5. Za nieupoważnione przekupstwo 6 partyi.
6. Za pokatną sprzedaż na targowicę przywiezionego drzewa dziesięciu kolonistów z Dornfeldu.
7. Za użycie fałszywej wagi i miary w handlu 11 partyi.
8. Za pokatną sprzedaż cieląt 4 starozakonnnych z Bóbrki.
9. Za sprzedaż niedopieczonego z piaskiem pomieszanego i gorzkawego pieczywa dwóch tutejszych piekarzy, i
10. Za pokatną przekupstwo i podkupywanie 1 chrześcianina i 4 starozakonnnych.

Główny Redaktor *M. Szreniawa Sartyni.*

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 3. maja.

Oblig. długu państwa 5% 81⁵/₈; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa 4¹/₂ % 71³/₄; 4% —; 3% —; 2¹/₂ % —; pożyczka loteri. z r. 1834 315; z r. 1839 129¹/₄; z r. 1854 108¹¹/₁₆; pożycz. nar. z r. 1854 84¹/₁₆. Ob. banku — Akcyje bankowe 97¹/₂ Akcyje zakładu kredytowego 241¹/₂. Akcyje kolei półn. po 1000 złr. 1807¹/₂. Austr.-franc. akcyje kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą —; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcyje kolei nadeiskiej — — Kolej cesarzowej Elżbiety 200. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcyje żegl. parowej na Dunaju po 500 złr. 539. — Akcyje żegl. parowej Lloyd'a po 500 złr. —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr 572¹/₂. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-aust. —; detto innych krajów koron. —; — detto galic. — — detto węgierskie 80³/₄. Amsterdam — — Augsburg 105⁷/₈ l. Bukareszt 262¹/₂. Konstantynopol —. Frankfurt 105³/₈. Hamburg 77³/₄. Lipsk — Liwurna — — Londyn 10 — 17. Medyolan 105¹/₂. Marsylia — — Paryż 123³/₈. Agio duk. ces. 7¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. maja.

Hotel rosyjski: PP. Wiśniewski Tad., z Kokutkowiec. — Hr. Dunin-Borkowski Stan., z Stanisławowa. — Zaleski Jan, z Wołynia.

Hotel Langa: PP. Kopestyński Stefan, z Dobromila. — Roznowski F., z Przeworska. — Boneszowski Wład., Seifert Fr., Steinhuber L., i Gamisch Jan, c. k. porucz., z Gródka — Heissenberger Jan, c. k. aud. z Wiednia. —

Hotel europejski: PP. Br. Czechowicz Wład., c. k. porucz., z Stanisławowa. — Pięczykowski Mel., z Wybranówki. — Starzyński Stan., z Derewni. — Janicki Ryszard, z Tarnopola.

Hotel angielski: PP. Ehrenberger Antoni c. k. rotm., i Br. Berstett F., c. k. porucz. z Żółkwi.

Hotel Kohna: PP. Fritze August, c. k. rotm., z Wielkiego Warasdynu. — Pohorecki Wincenty, z Sokala.

Hotel Krynickiego: P. Gołaszewski Mateusz, z Honeczarówki. Pod Jeleniem: P. Jaworski Józef, z Lackiego.

Pod białego konia: PP. Pohorecki Kaj., z Grodziska. — Gottleby Quirin i Wincenty, z Dolhomosćisk.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. maja.

PP. Berezowski Henryk, do Wodnik. — Ks. Cantacuzeno Alex., Krätzer Edward, Wurmbrand Henryk, Wimersberg Wincenty, c. k. porucz., i Br. Stafenberg Filip, c. k. rotm., do Żółkwi. — Rosnowski Xaw., do Tartakowa. — Sobota Karol, do Podhorek. — Br. Seenus Teodor, c. k. rotm., do Gródka. — Zagórski Miecz., do Podbuża. — Zaremba Bol., do Oskrzyszyniec. — Żurkowski August, do Horbacza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. i 2. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	323.53	+ 12.0°	50.9	plud.wsch.	mr. pochmurno
2. god. popoł.	323.75	+ 18.8°	41.5	południowy	" " jasno
10. god. wiecz.	323.78	+ 12.5°	61.3	"	sl. " jasno
7. god. zrana	323.98	+ 11.6°	61.9	południowy	sl. jasno
2. god. popoł.	323.64	+ 20.6°	31.1	"	mr. " " jasno
10. god. wiecz.	323.55	+ 14.8°	65.1	"	ci. " pochmurno

Wieczór burza 1¹/₂.

T E A T R.

Dziś opera niemiecka: „Don Sebastian, król portugalski.“ Gościenny występ Jpa Becka i Jpi Róży Csillag.

Jutro na scenie polskiej (na dochód Anieli Aszpergerowej) dany będzie po raz pierwszy dramat w 7miu oddziałach z prologiem, z francuskiego przez pp. Anicet Bourgeois i Michael Masson przełożony, p. n. „Przekupka Paryzka.“

— Donoszą z Brodów: „Brody jakby z umysłu stały się dziś widowiskiem niecznych postępów. Wczoraj (d. 28. z. m.) wieczór, zastrzelił się tu z dwururnej strzelby podróżny gość w hotelu Blackiego. Paszport jego, wydany w Bukareszcie d. 7. sierpnia 1857, z bióra konsulatu holenderskiego opiewał na imię „Władysław Leliwa, w interesach handlowych do Austrii i Francji.“ Z bliższego rozpoznania: ma to być istotnie Władysław Leliwa Sł. obywatel z Rosyi, który w roku 1855, zabiwszy w pojedynku przeciwnika swego, uszedł za granicę, a teraz z powrotem żądał u konsula rosyjskiego w Brodach paszportu do Rosyi, ale go nie otrzymał. Między rzeczami znaleziono karteczkę ręki jego „Sam sobie życie odbieram, niech nikogo nie posądzają.“

— Dziennik „Triester Ztg.“ otrzymał list ocalony z rozbitego parostatku „Ava.“ Ten list należy do członka wyprawy „Novara“ i jest datowany z Madras 31. stycznia, a na kopercie jest wydrukowane „saved from the wreck of the Ava.“ Parostatek Novara przybył do tamtejszej zatoki dnia 30. stycznia wieczorem, a gubernator lord Harris i wszyscy światli tamtejsi mieszkańcy przyjmowali ich jak najlepiej. Pobyt w Madrasie miał trwać do 5 albo 6 lutego, a potem miał parostatek „Novara“ udać się wprost na Nikobary. Cała załoga z wyjątkiem dwóch na zapalenie oczu słabych majtków, jest przy najlepszym zdrowiu.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.